

Sygn. akt VIII C 566/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko M. C.

o zapłatę 7.212,21zł

1. umarza postępowanie w sprawie w zakresie roszczenia o zasądzenie kwoty 400 zł (czteryście złotych);
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.482,01 zł (pięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt dwa złote i jeden grosz) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty;
3. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
4. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu należnych stronie powodowej.

Sygn. akt VIII C 566/19

UZASADNIENIE

W dniu 10 grudnia 2018 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanej M. C. powództwo o zapłatę kwoty 7.212,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że przedmiotowa wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwaną w dniu 24 marca 2016 roku umowy pożyczki nr (...). Na mocy umowy pozwana zobowiązała się do spłaty kwoty 10.105,21 zł, na którą złożyły się: kwota pożyczki netto – 5.270 zł (w tym kwota 270 zł przekazana zgodnie z dyspozycją klienta wskazaną we wniosku o pożyczkę na opłacenie składki za ubezpieczenie), opłata przygotowawcza – 40 zł, prowizja za udzielenie pożyczki – 2.635 zł, wynagrodzenie z tytułu elastycznego planu spłat – 1.330,20 zł, odsetki umowne 830,01 zł. Z powyższego tytułu pozwana uiściła łącznie 2.893 zł, która to kwota została zaliczona na poczet kapitału – 2.062,99 zł oraz odsetek umownych – 830,01 zł. Z uwagi na nieterminową spłatę pożyczki, umowa została wypowiedziana, a całość zadłużenia postawiona w stan wymagalności. Powód wyjaśnił ponadto, że naliczone opłata przygotowawcza i prowizja nie przekraczają pozaodsetkowych kosztów kredytu, z kolei wynagrodzenie z tytułu elastycznego pakietu spłat zostało naliczone w związku z dodatkowymi usługami pozwalającymi na zarządzanie pożyczką. **(pozew k. 3-4v)**

W dniu 10 stycznia 2019 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 10780/18), którym zasądził dochodzoną pozewem kwotę wraz z kosztami procesu.

Nakaz ten pozwana zaskarżyła sprzeciwem w całości, wnosząc o rozłożenie zasądzonego roszczenia na raty po 300 zł miesięcznie. W uzasadnieniu pozwana zakwestionowała postanowienia umowne dotyczące prowizji, opłaty za ubezpieczenie oraz elastycznego planu spłat, podnosząc, iż mają one niedozwolony charakter. W ocenie pozwanej za uzasadnione koszty należy uznać wyłącznie opłatę przygotowawczą oraz odsetki, przy czym te ostatnie winny być naliczane w wysokości 7% w skali roku. Jednocześnie pozwana podniosła, że po wytoczeniu powództwa spłaciła dodatkowo kwotę 400 zł. **(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 20, sprzeciw k. 25-35)**

Replikując na powyższe powód cofnął pozew w zakresie kwoty 400 zł, a w pozostałym zakresie podtrzymał dochodzone w sprawie roszczenie. Powtórzył, że naliczone w związku z pożyczką koszty mieszczą się w limicie określonym w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. Dodał także, iż elastyczny plan spłat jest świadczeniem immanentnie związanym z oferowanym przez niego produktem pożyczkowym.

Na rozprawie w dniu 11 października 2019 roku pełnomocnik powoda nie stawił się. Pozwana podtrzymała stanowisko wyrażone w sprzeciwie, w tym wniosek o rozłożenie świadczenia na raty. **(pismo procesowe k. 51-55, protokół rozprawy k. 60-61)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 marca 2016 roku pozwana M. C. zawarła z powodem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na mocy której powód udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 5.270 zł (5.000 zł w gotówce plus 270 zł poprzez przelew na rachunek ubezpieczyciela z tytułu składki ubezpieczeniowej). Kwotę pożyczki wraz z odsetkami (830,01 zł – 10% w stosunku rocznym), opłatą przygotowawczą (40 zł), prowizją (2.635 zł) oraz opłatą za elastyczny pakiet spłat (1.330,20 zł), a więc łącznie 10.105,21 zł, pozwana zobowiązała się spłacić w 90 tygodniowych ratach po 112,29 zł pierwsze 89 rat i 111,40 zł ostatnia rata. W ramach elastycznego planu spłat pozwanej przysługiwały następujące usługi: okresowa przerwa w spłacie polegająca na uprawnieniu do odroczenia terminu spłaty od 1 do 4 rat wynikających z pierwotnego harmonogramu określonego w umowie bez podania przyczyny, gwarancja zniesienia obowiązku spłaty polegająca na tym, że w przypadku zgonu pożyczkobiorcy w trakcie trwania umowy, pożyczkodawca zwalniał pożyczkobiorcę z długu w odniesieniu do jakichkolwiek jeszcze nie zapłaconych na dzień zgonu zobowiązań wynikających z umowy.

Odsetki od udzielonej pożyczki powód naliczał w stałej wysokości, odpowiadającej wysokości odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 § 2¹ k.p.c. W przypadku, gdy wartość odsetek maksymalnych ulegała zmniejszeniu poniżej wartości odsetek oznaczonych w umowie, oprocentowanie pożyczki również ulegało stosownemu zmniejszeniu. Wysokość odsetek od zadłużenia przeterminowanego odpowiadała aktualnej rocznej stopie oprocentowania pożyczki powiększonej o 4 punkty procentowe, z zastrzeżeniem, iż odsetki te nie mogły być wyższe niż wysokość maksymalnych odsetek za opóźnienie.

W umowie zastrzeżono również, że w przypadku, gdy pożyczkobiorca opóźnia się ze spłatą kwoty równej co najmniej 2 pełnym ratom pożyczki, pożyczkodawca ma prawo wezwać pożyczkobiorcę do zapłacenia zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy, a przypadku braku zapłaty może wypowiedzieć umowę w terminie 30 dni od doręczenia wezwania do zapłaty.

Składając podpis pod umową M. C. oświadczyła, że otrzymała w gotówce kwotę 5.000 zł.

Podstawę zawarcia pożyczki stanowił wniosek pozwanej z dnia 24 marca 2016 roku. W jego treści M. C. oznaczyła wnioskowaną kwotę pożyczki, termin spłaty, wyraziła ponadto zgodę na objęcie jej ubezpieczeniem grupowym oraz upoważniła powoda do udostępnienia jej części całkowitej kwoty pożyczki w wysokości 270 zł w ten sposób, iż kwota

ta zostanie przekazana na rachunek bankowy agenta ubezpieczeniowego. **(umowa pożyczki k. 11-13v., wniosek o pożyczkę k. 14-15v., okoliczności bezsporne)**

Pozwana nie wywiązywała się z obowiązków umownych i nieterminowo spłacała zaciągnięte zobowiązanie. Wobec powstałego zadłużenia powód w piśmie z dnia 2 maja 2017 roku złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki wskazując, że istniejące na jej gruncie zadłużenie wynosi 7.762,21 zł. **(historia spłat k. 6-7, wypowiedzenie k. 16-16v., okoliczności bezsporne)**

Po wytoczeniu powództwa pozwana wpłaciła na rzecz powoda kwotę 400 zł. **(potwierdzenie przelewu k. 42, k. 42v., okoliczność bezsporna)**

Pozwana M. C. ma 52 lata. Jest w separacji, prowadzi z mężem oddzielne gospodarstwa domowe. Utrzymuje się z zasiłku przedemerytalnego w wysokości ok. 932 zł netto. Poza mieszkaniem własnościowym nie posiada majątku, ani oszczędności. Pozwana cierpi na szereg schorzeń. Miesięcznie wydaje na leki ok. 100 zł, ponadto ponosi koszt abonamentu telefonicznego. Opłaty za mieszkanie uiszcza mąż pozwanej. **(dowód z przesłuchania pozwanej 00:06:57-00:14:33 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 11 października 2019 roku, oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania k. 36-40, decyzja k. 41v.)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony procesu. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto dowód z przesłuchania pozwanej na okoliczność jej sytuacji życiowej i finansowej.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo, w zakresie po modyfikacji pismem procesowym z dnia 7 marca 2019 roku, jest zasadne w przeważającej części.

Na wstępie czynionych w niniejszej sprawie rozważań podnieść należy, że strona powodowa w piśmie procesowym, o którym mowa wyżej, cofnęła żądanie pozwu w zakresie kwoty 400 zł.

Uznając, że częściowe cofnięcie powództwa przez powoda nie jest sprzeczne z prawem ani zasadami współzycia społecznego, nie zmierza również do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.), na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. i art. 203 § 1 k.p.c., Sąd umorzył postępowanie w sprawie w części, w której nastąpiło cofnięcie, orzekając jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W przedmiotowej sprawie niesporne były twierdzenia faktyczne powoda o tym, że łączyła go z pozwaną umowa pożyczki gotówkowej nr (...), na mocy której udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 5.270 zł, którą to kwotę wraz z dodatkowymi opłatami pozwana zobowiązała się spłacić w 90 tygodniowych ratach. Powód na potwierdzenie łączącego go z pozwaną stosunku zobowiązaniowego przedłożył wniosek o pożyczkę oraz umowę pożyczki, które to dokumenty zostały podpisane przez M. C.. W konsekwencji Sąd uznał, że powód wykazał swoje roszczenie co do zasady. W oparciu o twierdzenia powoda Sąd przyjął ponadto, iż na poczet zadłużenia pozwana dokonała wpłat w łącznej kwocie 3.293 zł, z czego kwota 400 zł została uiszczona już po wytoczeniu powództwa. W tym miejscu przypomnienia wymaga, że powód oparł swoje żądanie na przepisie art. 720 k.c., w myśl którego, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia dający pożyczkę powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r., I ACa 285/12,

LEX nr 1162845). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczki udzielił. W niniejszej sprawie fakt udzielenia pozwanej pożyczki nie budził wątpliwości (składając podpis pod umową M. C. potwierdziła, iż otrzymała w gotówce kwotę 5.000 zł), w konsekwencji to na pozwanej ciążyła powinność wykazania, że spłaciła zaciągnięte zobowiązanie w całości albo przynajmniej w części większej, aniżeli oznaczonej przez powoda, jeśli z faktu tego chciała wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.). Powinności tej pozwana nawet nie starała się sprostować. Sąd uznał ponadto, iż po stronie powoda ukonstytuowało się uprawnienie do wypowiedzenia umowy.

Kontestując żądanie powoda pozwana zakwestionowała postanowienia umowne odnoszące się do kosztów pożyczki (za wyjątkiem opłaty przygotowawczej), jako naliczone z obejściem obowiązujących przepisów prawa.

Odnosząc się do wywiedzionych przez pozwaną zarzutów w pierwszej kolejności przypomnienia wymaga, że obowiązujące przepisy prawa nie zabraniają stronom stosunku zobowiązaniowego umawiania się na prowizję, która obok odsetek stanowi wynagrodzenie dla pożyczkodawcy z tytułu udostępnienia pożyczkobiorcy środków finansowych i jest powszechnie stosowana nie tylko przez podmioty oferujące pożyczki krótkoterminowe, ale także instytucje bankowe. W omawianym przypadku ustalona przez powoda prowizja mieści się w limicie pozaodsetkowych kosztów kredytu przewidzianych art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. W tym miejscu zaznaczyć należy, że wartości maksymalne przewidziane w art. 36a cyt. ustawy zostały ustalone przez ustawodawcę w oparciu o analizę danych dotyczących działalności kredytodawców, odzwierciedlających realia rynku kredytowego. Wyjaśnienia wymaga, że wartości maksymalne przewidziane w art. 36a cyt. ustawy zostały ustalone przez ustawodawcę w oparciu o analizę danych dotyczących działalności kredytodawców, odzwierciedlających realia rynku kredytowego. Wskazać również należy, że powód prowadzi działalność nastawioną na zysk, a także, że pozwana miała pełną swobodę w wyborze instytucji, u której zamierzała się zadłużyć. Skoro więc pozwana zdecydowała się skorzystać z usług powoda, uznać należy, że akceptowała wysokość naliczanych przez pożyczkodawcę w związku z wnioskowaną kwotą pożyczki, prowizji. Nie sposób przy tym wymagać od pożyczkodawcy, aby na gruncie każdej z udzielanych pożyczek wykazywał wysokość poniesionych przez siebie kosztów, większość z nich ma bowiem stały charakter, niezależny od liczby zawartych w danym okresie umów, a zatem niemożliwe jest ich proste przeliczenie na potrzeby konkretnej umowy. Nieprzeliczalny jest również godziwy zysk, jaki pożyczkodawca ma prawo dla siebie osiągnąć i tu bowiem trudno znaleźć miarę, podług której zysk taki miałby być oceniany. Powtórzenia wymaga, że wybór danego pożyczkodawcy należy wyłącznie do pożyczkobiorcy, to on decyduje u kogo i na jakich warunkach chce się zadłużyć. Wprawdzie naliczona w przedmiotowej umowie prowizja z całą pewnością nie była niska, to jednak pozwana decydując się na pożyczkę oferowaną w sektorze pozabankowym godziła się na jej poniesienie. Pamiętać także należy, że pożyczkobiorca ma możliwość odstąpienia od umowy w terminie 14 dni, które to działanie rodzi wyłącznie koszty odsetkowe, a więc obiektywnie niewysokie. Oczywiście jest również, że skoro ustawodawca przewidział możliwość naliczania pozaodsetkowych kosztów kredytu w wysokości oznaczonej w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, a jednocześnie brak jest przepisów prawa, które zabraniałyby stronom stosunku zobowiązaniowego umawiania się na prowizję, nie sposób przyjąć, aby zastrzegając sporną opłatę pierwotny wierzyciel działał w sposób sprzeczny z ustawą, bądź też dążył do jej obejścia. Jak wyjaśnił Sąd Okręgowy w Łodzi w wyroku z dnia 19 czerwca 2018 roku w sprawie III Ca 686/18, z woli ustawodawcy, takie działanie powoda, które przejawia się naliczeniem pozaodsetkowych kosztów kredytu w wysokości przewidzianej art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, jest w pełni dopuszczalne. Nie można zatem stwierdzić, że tego rodzaju zastrzeżenia umowne w istocie mają na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych. skutkując nieważnością umowy w tej części czy też bezskutecznością tego zastrzeżenia z uwagi na jego abuzywny charakter (tak też m.in. Sąd Okręgowy w Kielcach w wyroku z dnia 5 czerwca 2018 roku, II Ca 340/18, L.; Sąd Okręgowy w Lublinie w wyroku z dnia 26 lipca 2018 roku, II Ca 171/18, L.). Powyższe stanowisko koresponduje z koncepcją racjonalności polskiego ustawodawcy zgodnie, z którą działanie w ramach przepisów prawa nie powinno zostać uznane za kształtujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub zasadami współżycia społecznego. Nieuprawnione jest twierdzenie, by działanie w ramach jasnych i niebudzących wątpliwości co do ich wykładni przepisów ustawy, służącej w istocie ochronie interesów konsumenta, pozostawało w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego czy dobrymi obyczajami.

Reasumując, Sąd uznał, iż naliczona przez powoda prowizja w kontekście udzielonej pozwanej pożyczki, okresu zobowiązania oraz ryzyka niewykonania przez pożyczkobiorcę zobowiązania, nie może być uznana za zawyżoną. W ocenie Sądu powód był również uprawniony do pobrania od pozwanej składki na ubezpieczenie grupowe w wysokości 270 zł, ubezpieczenie to nie miało bowiem obligatoryjnego charakteru, zaś pozwana we wniosku o pożyczkę wniosła o objęcie jej ochroną ubezpieczeniową oraz upoważniła powoda do odprowadzenia w jej imieniu składki na rzecz agenta ubezpieczeniowego. W sposób zgodny z przepisami prawa wierzyciel naliczył również odsetki umowne. Wyjaśnić należy, że przyjęta przez powoda stopa oprocentowania wynika z przepisu art. 359 § 2¹ k.c., w myśl którego, maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne), a więc 10% w skali roku.

Zarzut pozwanej odnośnie zawyżonego charakteru naliczonych w umowie opłat okazał się natomiast zasadny w odniesieniu do opłaty z tytułu elastycznego planu spłat. Postanowienia dotyczące w/w opłaty nie dotyczą głównych świadczeń stron, jak również nie zostały indywidualnie uzgodnione z pozwaną. Są one częścią standardowej umowy, którą – co jest Sądowi wiadome z urzędu – powód stosuje do wszystkich klientów wybierających produkt, jak pozwana. Wynika to zresztą z samych twierdzeń powoda, który wskazał, iż sporny pakiet jest świadczeniem immamentnie związanym z produktem pożyczkowym przez niego oferowanym. Uważna analiza zapisów umownych dotyczących pakietu daje przy tym asumpt do wniosku, iż niósł on ze sobą dla pożyczkobiorcy w istocie niewielkie korzyści, z tytułu których pożyczkodawca był obowiązany uiścić znacznie zawyżoną i zupełnie nieodpowiadającą tymże korzyściom opłatę. Zdaniem Sądu nie sposób uznać, aby realną korzyść dla pozwanej mogło stanowić prawo do bezpłatnego odroczenia terminu płatności od 1 do 4 (!!!) rat w całym okresie trwania umowy, zwłaszcza, że odroczone raty podlegały spłaceniu w dodatkowym okresie kredytowania. Co więcej wysokość suma czterech rat wyraża się kwotą 449,16 zł, a więc jest niemal trzykrotnie niższa od opłaty naliczonej przez powoda (1.330,20 zł), brak jest zatem racjonalnych przesłanek do przyjęcia, iż naliczona przez powoda opłata odpowiada oferowanym pozwanej korzyściom. Sąd dostrzega oczywiście, iż omawiane postanowienie umowne gwarantowało również - w przypadku zgonu pożyczkobiorcy - zniesienie obowiązku spłaty zobowiązania przez jego spadkobierców, ale i w tym przypadku brak jest podstaw do uznania, iż sporna opłata została w sposób właściwy wyceniona. Wyjaśnienia w tym miejscu wymaga, że wprawdzie opłata, o której mowa, została ustalona umową stron, to jednakże pamiętać należy, że swoboda umów nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Dokonując oceny rzetelności określonego postanowienia umowy konsumenckiej należy zawsze rozważyć indywidualnie rozkład obciążeń, kosztów i ryzyka, jaki wiąże się z przyjętymi rozwiązaniami oraz zbadać jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałoby zastrzeżone, pamiętając jednocześnie podczas dokonywania kontroli o tym, że każdorazowo istotny jest charakter stosunku prawnego regulowanego umową, który w konkretnej sytuacji może usprawiedliwiać zastosowaną konstrukcję i odejście do typowych reguł wyznaczonych przepisami dyspozytywnymi. W ocenie Sądu naliczona z tytułu elastycznego planu spłat opłata była w istocie dodatkowym obciążeniem dla pożyczkobiorcy, sporny plan nie daje bowiem realnych korzyści odpowiadających wartości tej ceny.

Powództwo w powyższym zakresie, a więc co do kwoty 1.330,20 zł, było zatem niezasadne.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.482,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanej o rozłożenie zasądzonego w sprawie świadczenia na raty. Godzi się przypomnieć, że w myśl art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis ten daje sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawa materialnego. Uprawnienie do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty przysługuje sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do

wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby go na niepowetowane szkody. Oczywistym jest przy tym, iż rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty może mieć miejsce li tylko wówczas, gdy jego spełnienie w tej formie jest przez pozwanego obiektywnie możliwe. O ile bowiem rolą omawianego rozwiązania jest wydłużenie terminu zapłaty świadczenia przez dłużnika, a tym samym, uchronienie go od postępowania egzekucyjnego oraz naliczania kolejnych odsetek, o tyle rozwiązanie to nie może naruszać praw wierzyciela i doprowadzać do jego pokrzywdzenia, co niewątpliwie nastąpiłoby, gdyby sytuacja finansowa dłużnika nie dawała realnych szans na terminową spłatę świadczenia w ratach. Jak wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 8 lutego 2017 roku (I ACa 1030/16, L.), częste w praktyce korzystanie z art. 320 k.p.c. dla rozkładania na raty zasądzanych sum pieniężnych wskazywałoby na niespektowanie przez sądy szczególnego, wyjątkowego charakteru tego przepisu i potrzeby starannego zbadania podstaw jego zastosowania. Przepis ten jest stosowany przez sąd jedynie fakultatywnie, na podstawie okoliczności, na które powołuje się strona chcąc skorzystać z możliwości rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty. Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że sytuacja życiowa i majątkowa pozwanej nie daje podstawy do wniosku, iż będzie ona w stanie spłacić przedmiotowe zadłużenie w przypadku jego rozłożenia na raty. Pozwana jest osobą schorowaną, samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe. Uzyskiwany przez nią dochód uznać należy za niewysoki i z trudem wystarczający na pokrycie jej miesięcznych wydatków, co też pozwana sama przyznała. Pozwana, poza mieszkaniem, nie dysponuje przy tym żadnym majątkiem, ani oszczędnościami. W świetle przytoczonych okoliczności, w ocenie Sądu brak jest obiektywnych podstaw do przyjęcia, że pozwana uregulowałaby wobec powoda zasądzone przez Sąd świadczenie w przypadku jego rozłożenia na raty.

Odnosząc się do żądania odsetkowego pozwu podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Stosownie zaś do treści art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze szczególnie trudną sytuację życiową pozwanej, która zdaniem Sądu, oceniana przez pryzmat zasad współżycia społecznego, uzasadnia odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest przy tym suwerennym uprawnieniem sądu orzekającego i od oceny tegoż sądu należy przesądzenie, że taki szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w rozpoznawanej sprawie oraz usprawiedliwia odstąpienie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu (por. m.in. postanowienie SN z dnia 25.03.2011 r., IV CZ 136/10, LEX nr 785545; postanowienie SN z dnia 19.01.2012 r., IV CZ 118/11, LEX nr 1169157; postanowienie SN z dnia 26.01.2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012/7-8/98; postanowienie SN z dnia 9.02.2012 r., III CZ 2/12, LEX nr 1162689). W ocenie Sądu taki właśnie szczególny wypadek zachodzi w stosunku do pozwanej ze względów, o których mowa wyżej, a które przesądziły o nierozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty. Analiza sytuacji życiowej i majątkowej M. C. doprowadziła Sąd orzekający w sprawie do przekonania, że pozwana nie posiada wystarczających środków na pokrycie kosztów procesu, które zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy winien ponieść, jako przegrywająca proces.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.